

FIELD TRIALS

§ 1

Celem konkursu jest współzawodnictwo o pierwszeństwo w pracy, w polu psów myśliwskich grupy VII FCI, czyli wyżłów. Wyżły angielskie pracują parami, kontynentalne pojedynczo.

Pracujące parami lub pojedynczo psy powinny w stylu właściwym dla danej rasy i zgodnie z zasadami sztuki, przeszukać pole i wystawić bytujące tam ptactwo łowne oraz ewentualnie zające.

§2

Field trialsy mogą być organizowane osobno dla poszczególnych ras lub wspólnie dla wszystkich psów grupy VII FCI, jednak z zachowaniem podziału na wyżły brytyjskie i kontynentalne.

§ 3

Biorąc pod uwagę wiek, obowiązuje podział na klasę młodzieży (Derby) – psów w wieku od 9 do 18 miesięcy życia oraz na klasę otwartą, w której prawo startu niezależne jest od wieku psa.

§ 4

Field trialsy mogą być przeprowadzane osobno dla psów wystawiających określone gatunki ptaków łownych i dla psów wystawiających wyłącznie kuropatwy.

§ 5

Dopuszcza się również organizowanie tak zwanego „wielkiego szukania”. Uczestniczyć w nim mogą wyłącznie wyżły brytyjskie.

Podczas konkursów tego typu podobnie jak w przypadku konkursów standardowych, obowiązują podziały na: rasy lub grupy ras, młodzież i klasę otwartą.

Konkurs ten charakteryzuje się głównie: prezentacją w parach, bardzo dużą szybkością chodów, rozległością pola, szerokością szukania i samodzielnością pracy.

Konkurs przeprowadza się na kuropatwach naturalnych. Pies powinien ignorować lub respektować zwierzynę inną niż ptactwo łowne.

§ 6

Do przeprowadzania konkursów nadają się tereny polne pod warunkiem, że startujące psy mają szanse wykazania na nich swych wrodzonych oraz nabytych umiejętności, i że bytuje w nich zadawalająca ilość ptactwa łownego, zwłaszcza naturalnych kuropatw.

§ 7

Dopuszcza się określenie przez organizatora limitu uczestniczących w konkursach psów, pod warunkiem, że ograniczenia te zostaną wcześniej ogłoszone i nie będą dotyczyć ani płci, ani wieku psów. Po zamknięciu przez organizatora listy uczestników konkursów i po jej ogłoszeniu nie można dopisywać już żadnych psów.

§ 8

Field trials odbywają się niezależnie od pogody i tylko w wyjątkowych przypadkach mogą być odwołane decyzją zespołu sędziowskiego.

Praca psów powinna się odbywać w miarę możliwości organizacyjnych z zachowaniem podobnych warunków terenowych i kierunku wiejącego wiatru. Zasadą jest praca pod wiatr.

§ 9

Godzina i miejsce zbiórki powinny być podane uczestnikom odpowiednio wcześniej. Przewodnicy psów winni być obecni na zbiórce. Po ogłoszeniu listy startowej, przewodnicy i psy pozostają do dyspozycji komisji sędziowskiej i muszą stosować się do ich wskazówek.

§ 10

Formowanie par i wyznaczanie kolejności ich pracy ustala się w drodze losowania, unikając łączenia psów należących do tego samego właściciela lub prowadzonych przez tego samego przewodnika.

§ 11

Psy biorące udział w konkursach, mogą być podzielone na kilka grup. Podział ten leży w gestii organizatorów.

§ 12

Po zakończeniu pierwszych tur, formowanie następnych par i kolejność ich pracy odbywa się według uznania sędziów, którzy powinni uwzględniać zasady, żeby nie łączyć ze sobą psów najlepszych lub posiadających równe szanse.

§ 13

Pracę psów oceniają 2 - 3 osobowe zespoły sędziowskie, których decyzje są ostateczne. Zgodnie z wytycznymi międzynarodowych regulaminów FCI, dopuszcza się możliwość jednoosobowego sędziowania wyźłów kontynentalnych.

Pracę psów podczas tzw. „wielkiego - szukania” oceniają 3 osobowe zespoły sędziowskie. W przypadku sędziowania na konkursie kilku grup wyźłów jeden z sędziów danego zespołu pełni rolę jej przewodniczącego. Przewodniczącego mianuje sędzia główny imprezy.

Zadaniem sędziów jest wyłonienie psa, który w tym dniu wykazuje najwięcej zalet w pracy w polu.

§ 14

Osoby sędziujące dany konkurs nie mogą zgłosić do uczestnictwa w nim swojego psa. Sędzia nie może też oceniać psa, którego w ostatnich 6 miesiącach był właścicielem lub współwłaścicielem czy układał go lub szkolił.

§ 15

Sędzia, przewodniczący zespołu, w momencie rozpoczęcia konkursu powinien znajdować się pośrodku pola, a pozostali sędziowie po jego bokach w odpowiedniej od niego odległości.

O każdym błędzie dyskwalifikującym psa, sędziowie boczni zobowiązani są powiadomić sędziego przewodniczącego, który rozważy zasadność przerwania pracy.

Po zakończeniu pracy każdej pary lub pojedynczego psa, sędziowie boczni spotykają się z sędzią przewodniczącym. Każdy z nich podaje swoje uwagi i spostrzeżenia o pracujących psach. W przypadku różnych opinii, decyduje głos sędziego przewodniczącego.

§ 16

Obserwując i oceniając całokształt pracy, sędziowie przyznają wyróżniającym się psom dyplomy I, II i III stopnia.

W konkursach międzynarodowych odpowiednikami przyznawanych dyplomów są stosowane w regulaminach międzynarodowych FCI oceny: doskonały - eccelente, bardzo dobry - molto buono i dobry - buono, które należy wpisać do dyplomów i kart ocen obok wcześniej wpisanych wysokości dyplomów, w myśl zasady: dyplom I^o - eccelente, dyplom II° - molto buono, dyplom III° - buono.

Najlepszemu psu klasy otwartej, który zdobył dyplom I^o, przysługuje tytuł „Trialera” oraz sędziowie mogą mu przyznać wniosek CPC. Jeżeli są to konkursy międzynarodowe lub krajowe to dodatkowym wymogiem przyznania CPC jest obecność w danej klasie co najmniej 6 psów, a w przypadku konkursów regionalnych uczestnictwo minimum 10 psów.

Jeżeli ze względu na dużą ilość zgłoszonych psów, zostały one podzielone na grupy to sędziowie mogą przyznać CPC każdemu zwycięzcy grupy (niezależnie od ilości grup) pod warunkiem, że zdobył on dyplom I^o, a grupa liczyła co najmniej: w przypadku konkursów krajowych i międzynarodowych 6 psów, a w przypadku konkursów regionalnych 10 psów.

Podobne zasady dotyczą klasy młodzieży za wyjątkiem tytułu, który brzmi „Derbista”, a nie „Trialer”.

Psu, który uzyskał w klasie otwartej I lokatę, a pracę jego oceniono na dyplom I stopnia, sędziowie mogą na imprezach międzynarodowych, w których uczestniczyło minimum 6 psów, przyznać wniosek CACIT, a drugiemu z kolei, ocenionemu również na dyplom I stopnia Reserve-CACIT.

§ 17

CACIT przyznaje się psom, które pracowały w sposób wyjątkowy i bez jakichkolwiek błędów, otrzymały dyplom I stopnia i zajęły pierwszą lokatę.

Sędziowie przy ocenie psów, muszą brać pod uwagę surowe wymogi klasyfikacji stawiane w tego typu konkursach przez FCI, zwłaszcza, gdy chodzi o przyznawanie CACIT-ów i Reserve-CACIT-ów.

§ 18

Jeżeli konkurs prowadzony jest w formie zawodów, w których z uwagi na ilość psów nastąpił podział na grupy i zwycięzcy grup zasługują na najwyższe wyróżnienie, to zostają oni poddani parami barażom celem wyłonienia zwycięzcy i psów, którym przyznane mogą być wnioski CACIT i reserve CACIT

§ 19

Baraże o CACIT i Reserve-CACIT, nie mają wpływu na uzyskane wcześniej wyniki pracy w polu. W barażu o ocenie decyduje szukanie i styl pracy właściwy dla danej rasy, natomiast nie liczą się punkty i drobne błędy za wyjątkiem nieposłuszeństwa.

Jeżeli pies startujący w barażach nie wywiąże się prawidłowo z wymogów regulaminowych to zespół sędziowski nie przyznaje mu CACIT-u czy Reserve-CACIT-u.

§ 20

Podczas konkursu pies, który wylosował wyższy numer startowy, zajmuje miejsce z prawej strony pola.

W przypadku oceniania psów tej samej rasy i umaszczenia, pies idący z prawej strony powinien mieć przyczepioną do obroży kolorową wstążkę dla łatwiejszego odróżnienia go przez sędziów.

Po stawieniu się przewodników na miejscu startu, daje się im możliwość przygotowania psów do pracy.

Rozpoczęcie i zakończenie każdej tury, następuje na wyraźnie zasygnalizowane polecenie sędziów. Omyłki popełnione przez psy lub przewodników przed sygnałem rozpoczynającym pracę, sygnałem kończącym pierwszą minutę pracy (czas na rozgrzewkę) oraz po sygnale kończącym pracę, nie mogą mieć wpływu na ocenę.

Psy, które nie staną na starcie w ciągu 10 minut po wezwaniu ich przez sędziów, tracą prawo do współzawodnictwa.

W czasie oceny pracy psów, każdy przewodnik powinien prowadzić swojego psa w takiej odległości od sędziów i konkurenta, aby ułatwić obserwacje jego pracy i nie przeszkadzać drugiemu psu.

§ 21

Przy prowadzeniu psów parami, przewodnicy powinni cały czas pozostawać obok siebie, aby być pod kontrolą sędziów i reagować bieżąco na ich wskazówki/sygnały.

W żadnym przypadku przewodnicy nie powinni w sposób przesadny przeszkadzać komendami głosowymi lub gwizdkiem psu partnera. Szczególnie docenione przez sędziów powinno być spokojne prowadzenia psa przez przewodnika.

Zakazuje się używania gwizdków na ultradźwięki. Podczas prezentacji psa nie można używać żadnych środków przymusu i urządzeń typu np. teletakt lub ich atrapy.

§ 22

Pracujące psy przeszukując teren powinny wykorzystać wszystkie okazje spotkania ptactwa łownego.

Wszelka pogoń za ptactwem wyklucza psa z konkursu. Pogoń za zwierzyną nieobjętą regulaminem nie dyskwalifikuje psa pod warunkiem, że wróci on natychmiast na wezwanie przewodnika i od nowa podejmie szukanie.

Szczególnego posłuszeństwa wymaga się od psa przy zrywaniu się zwierzyny i strzałach przewodnika.

§ 23

Pierwsze i dalsze tury pracy psów powinny odbywać się pod wiatr i trwać nie dłużej niż 15 minut, chyba, że pies popełni błąd, który go eliminuje z konkursu.

Zwolnienie psa ze smyczy następuje na polecenie sędziego przewodniczącego zespołu. Obaj przewodnicy stają z psami na wyznaczonych miejscach i czekają na sygnał rozpoczęcia pracy.

Psy wypuszcza się jednocześnie w dwóch przeciwległych kierunkach, pod kątem 30 – 40 stopni. W przypadku bocznego wiatru należy posyłać psy jak najdalej do przodu pod warunkiem, że nie będą sobie przeszkadzały.

Po każdym wystawieniu należy zmienić strony pracy psów (prawego na lewego i odwrotnie) i odprowadzić psy nieco dalej, wypuszczając je ponownie, tak, aby nie wracały w poprzednie miejsca.

§ 24

O czasie trwania następnych tur decydują sędziowie. Sędziowie mogą przywołać psa o dużych umiejętnościach, który nie miał okazji w poprzednich turach wystawić ptactwa łownego, kolejny raz. Taki pies zostaje przywołany natychmiast przy pierwszej nadarzającej się okazji.

§ 25

Na początku każdej tury, zarówno pierwszej jak i wtórnych, daje się psom jedną minutę na rozgrzewkę. Popelnione w tym czasie błędy nie mogą powodować eliminacji psa, ale mogą mieć wpływ na końcową jego klasyfikację. Prawidłowo wystawione w tym czasie ptactwo łowne należy psu zaliczyć i przyznać mu punkt.

Jeżeli w ciągu pierwszej minuty pies nie rozpocznie pracy, powoduje to automatycznie wykluczenie go z konkursu.

§ 26

W przypadku konieczności zmiany terenu i po decyzji sędziego o wzięciu psa na smycz, zatrzymuje się odmierzanie czasu do chwili podjęcia akcji w nowym polu.

Uchybień popełnionych w czasie pierwszego przebiegu z wiatrem niekorzystnym, nie uznaje się za błędy. Jeżeli jednak ponownie naprowadzony pies w warunkach korzystnych spłoszy ptactwo to zostaje wyeliminowany.

§ 27

Sędziowie powinni starać się o zapewnienie jednakowych warunków pracy dla wszystkich biorących udział w konkursie psów. Powinni uwzględniać inteligencję psa, sposób wykonania zadania w trudnych warunkach, a w przypadkach wątpliwych interpretować sytuacje na korzyść psa.

§ 28

Sędziowie podczas konkursów mają prawo odwoływać i puszczać psy tyle razy i na tak długo, na ile uznają to za konieczne. Mogą również sklasyfikować psa po pierwszej turze. Pozostawia się sędziom pełną swobodę w określaniu czasu odwołania psa.

§29

Od momentu ogłoszenia przez przewodniczącego zespołu zakończenia tury nie bierze się pod uwagę żadnego popełnionego przez psa czy przewodnika błędu za wyjątkiem „wyjścia psa z ręki przewodnika” i niewrócenia natychmiast po przywołaniu. Stanowi to bowiem błąd i nie pozwala na wyróżnienie psa, mimo poprzednio dobrej postawy.

§ 30

Przy wystawianiu ptactwa łownego prowadzący psy przewodnicy zobligowani są po jego zerwaniu się, do oddania strzału. Okazanie lęku na strzał powoduje eliminację psa. Nieoddanie strzału jednoznaczne jest z niezaliczeniem psu wystawiania.

Po stójce przewodnik powinien wziąć psa na smycz i powrócić do sędziów.

§ 31

Wskazane jest, by konkursy odbywały się podczas okresu polowań na ptactwo łowne. Pies, który nie zdobędzie przynajmniej jednego punktu na ptactwie łownym lub zającu, to znaczy nie wystawi go, nie może być sklasyfikowany (otrzymać dyplomu). Pies taki, mimo dobrej postawy w polu, otrzymuje notę – niesklasyfikowany.

W trakcie konkursu przyznaje się jedynie punkty za wystawienie dzikiego ptactwa łownego (kuropatw ewentualnie bażantów/ lub zający. Nie przyznaje się punktów za wystawienie ptactwa łownego, jeżeli nie zerwie się ono do lotu.

§ 32

Cechy, które muszą posiadać psy kwalifikowane do dyplomów, a tym samym przyznawania punktów za pracę są:

1. Spontaniczne wejście w pole i prawidłowe jego okładanie.
2. Znalezienie zwierzyny i jej stylowe wystawienie.
3. Stanowcze i skuteczne dochodzenie na rozkaz wystawionej zwierzyny (nie należy mylić dochodzenia z dociąganiem, podczas którego pies samodzielnie zbliża się do zwierzyny, aby kontrolować jej odwiatr).
4. Brak reakcji na strzał i niezmieniona postawa na widok zrywającej się zwierzyny.
5. Samorzutne sekundowanie wystawiającemu konkurentowi.
6. Szybki i efektowny galop (klus).
7. Praca w stylu danej rasy.
8. Samodzielność i prawidłowa współpraca z przewodnikiem (posłuszeństwo).

§ 33

Sędziowie dokonują oceny psów biorących udział w konkursach, nie na podstawie ilości uzyskanych punktów, ale ich jakości, odnosząc się przede wszystkim do pracy w stylu danej rasy, pasji, siły wiatru i wyszkolenia. Okładanie pola powinno być szczególnie aktywne, inteligentne i metodyczne z uwzględnieniem specyfiki terenu.

Podsumowując pracę psa według wymienionych jak wyżej kryteriów, sędziowie wystawiają zespołowo klasyfikacje punktową od 0 do 10, przy czym uzyskanie ich w przedziale:

- 6 - 10 punktów – kwalifikuje do dyplomu I stopnia,
- 3 - 5 punktów – kwalifikuje do dyplomu II stopnia,
- 1 - 2 punktów – kwalifikuje do dyplomu III stopnia.

§ 34

Po zakończeniu konkursu sędziowie zobowiązani są do ogłoszenia i omówienia wyników poszczególnych psów ich przewodnikom oraz do złożenia kart ocen pracy organizatorom.

§ 35

Z punktu widzenia field trialsów poszczególne wady i usterki psa myśliwskiego można podzielić na:

- Bezwzględne, które z zasady wymagają usunięcia psa z dalszego udziału w konkursie.
- Względne, które w zależności od ich stopnia i okoliczności pracy, nawet przy posiadaniu przez psa dobrego wiatru i innych walorów, nie mogą być tolerowane na konkursach.
- Usterki oraz omyłki mniejszej wagi, które nie powodują eliminacji psa, mają jednak decydujący wpływ na ostateczny wynik konkurujących psów i stopień przyznanego dyplomu.

§ 36

Wadami bezwzględnyymi, które z zasady wymagają usunięcia psa, są:

1. Absolutne braki chodów, zainteresowania lub chęci do przekładania terenu, ustawiczne zatrzymywanie się na tropach, fałszywe wystawianie zwierzyny na śladach oraz ściąganie do pustych miejsc lub do „ptaszków”, rażące braki szkoleniowe, brak chęci do pracy w pierwszych minutach.
2. Bezcelowe bieganie po polu lub praca samopas bez zwracania uwagi na przewodnika, bezustanne głośnienie, systematyczne przeszkadzanie w pracy konkurentowi, nierespektowanie stójki drugiego psa /nie sekunduje/.
3. Gonienie spotkanej zwierzyny lub po jej wystawieniu ominięcie lub wypłoszenie jej bez uzasadnienia, chodzenie z tyłu za przewodnikiem, zawracanie do tyłu po obłożeniu pola pod wiatr, powtarzanie szukania po starych tropach.
4. Dłuższe (trwające ponad 10 minut) oddalenie się i utrata kontaktu z przewodnikiem („wyjście z ręki”).
5. Lękliwość na strzał.
6. Złośliwość i agresywność.

§ 37

Wadami względnyymi, dyskwalifikującymi psy w pewnych warunkach są:

1. Brak stylu i pasji do pracy w przeciwieństwie do cech danej rasy psa.
2. Przekroczenie granic okładania pola, głośnienie.
3. Brak energii i wytrwałości podczas szukania zwierzyny.
4. Zbędna ostrożność, nieśmiałość i niepewność pracy, cechy charakterystyczne dla braku samodzielności i doświadczenia w polu.
5. Praca dolnym wiatrem, wadliwy sposób trzymania głowy podczas szukania.
6. Słaby wiatr, wskutek czego pies wystawia za krótko, przechodzi obok zwierzyny lub wystawia jej ślady, zbyt twarda stójka.
7. Nieodpowiednie zachowanie się po zerwaniu zwierzyny, brak orientacji w polu, niepewne zachowanie się na widok wystawiającego konkurenta lub ustawiczne sekundowanie bez samodzielnej pracy.

Usterki lub omyłki nie dotyczące spraw zasadniczych nie powodują dyskwalifikacji psa, mają jednak wpływ na stopień przyznanego dyplomu i ostateczną lokatę psa.

OBJAŚNIENIA I WSKAZÓWKI DO OCENY.

Wiatr

Wiatr pracującego psa ocenia się uwzględniając jego siłę, pewność i rodzaj (górny, dolny). Miernikiem siły wiatru jest odległość, z jakiej pies jest zdolny zwietrzyć zwierzynę. Pewność wiatru to zdolność odróżnienia bezpośredniego odwiatru zwierzyny od pozostawionego przez nią na tropach, w paprzyskach, kotlinach itp. Znamionami pewności wiatru są: szybkie ściąganie w kierunku zwietrzonych zwierzyny, zakończone zdecydowaną stójką albo wystawienie bez ściągania od razu po zwietrzeniu zwierzyny. Szybkie, zdecydowane doprowadzenie do niej (po otrzymaniu rozkazu). Brak pustych stójek do ptaszków.

Od wyżłów wymaga się, by podczas okładania pola posługiwały się górnym wiatrem.

Stójka

Zwierzoną zwierzynę pies powinien wystawiać spokojnie i tak długo, dopóki nie dojdzie do niego wolnym krokiem przewodnik i poleci mu ją wypchnąć.

Tropy, paprzyska, kotliny i inne ślady wolno psu jedynie zaznaczyć. Sposób wystawiania winien być typowy dla danej rasy.

Przekładanie pola, szukanie

Zależy od konfiguracji terenu i czułości wiatru psa. Zwrot powinien następować zawsze przeciw wiejącemu wiatrowi. Przy bocznym wietrze pies powinien odbiec jak najdalej do przodu i wykonać zwrot przeciw wiatrowi, poruszając się w kierunku przewodnika. W czasie szukania z wiatrem pies odbiega jak najdalej od przewodnika i zaczyna okładać w jego kierunku.

Ruch, chody

Szukanie zwierzyny powinno odbywać się galopem (u niektórych ras klusem), który ma być wytrwały, długi i szybki. Szybkość ma odpowiadać czułości nosa psa. Im lepszy pies ma wiatr, tym szybciej przekłada teren.

Wytrwałość psa przejawia się równomiernym tempem poruszania się w czasie całej pracy w polu. Grzbiet pracującego psa powinien być prosty, głowa odpowiednio uniesiona, stosownie do danej rasy (u seterów na równi z grzbietem).

Całość ruchów psa powinna być płynna, harmonijna i elegancka. Przejście z galopu do stójki powinno być typowe dla danej rasy.

Sposób szukania

Pies powinien przekładać pole przed przewodnikiem galopem lub klusem posługując się górnym wiatrem. Powinien chodzić szeroko w prawo i w lewo od przewodnika, z pasją, w sposób metodyczny i wytrwały, posuwając się zakosami pod wiatr.

Nie stanowi błędem zbyt szerokie okładanie pola, jeżeli pies w widoczny sposób współpracuje z przewodnikiem. Praca i kierunki zwrotów psa powinny być uzależnione od wiatru i warunków terenowych.

Styl pracy

Na styl pracy składają się: elegancja i harmonijność wszystkich ruchów psa, charakterystycznych dla danej rasy chodów, sposób trzymania głowy i ogona podczas przekładania terenu oraz wystawiania zwierzyny.

Posłuszeństwo i współpraca z przewodnikiem

Posłuszeństwo polega na natychmiastowym wykonywaniu otrzymanych rozkazów od przewodnika (głosem, gwizdkiem lub znakiem ręki).

Współpraca z przewodnikiem polega na utrzymywaniu stałego kontaktu wzrokowego i słuchowego, umożliwiającego sprawne wykonywanie rozkazów.

